

644A

Ing. Andrej Babiš
předseda vlády České republiky

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum:	30 -08- 2019
Č.j.	Přílohy
25019/11227	

V Praze, 29. srpna 2019
Čj. 25535/2019-UVCR-3
Interpelace č. 677

Vážený pane předsedo Poslanecké sněmovny,

v souladu s § 112 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny Vám zasílám kopii odpovědi na písemnou interpelaci poslankyně PhDr. Olgy Richterové, Ph.D. ve věci: „Politika vůči Číně v souvislosti se zprávami o soustavném porušování lidských práv včetně obchodu s nezákonně odebranými lidskými orgány“.

S pozdravem

Příloha

Vážený pan
Mgr. Radek Vondráček
předseda Poslanecké sněmovny
Parlamentu České republiky
PRAHA

* P S 1 9 0 0 7 1 7 5 1 *

Ing. Andrej Babiš
předseda vlády České republiky

V Praze ²⁹ . srpna 2019
Čj. 25535/2019-UVCR-2
Interpelace č. 677

Vážená paní poslankyně,

dovolte mi odpovědět na Vaši interpelaci ve věci vládní politiky vůči Číně v souvislosti se zprávami o soustavném porušování lidských práv včetně obchodu s nezákonně odebíranými lidskými orgány.

Otázka č. 1: *O čem skutečně jednala čínská strana dne 27. června 2019 s náměstkem ministra průmyslu a obchodu Ing. Vladimírem Bártlem?*

V červnu 2019 proběhlo v prostorách Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) na úrovni náměstka ministra jednání s čínskou delegací z Centra mezinárodní spolupráce NDRC (National Development and Reform Commission). S touto čínskou vládní institucí spravuje MPO mechanismus konzultací o Listině ekonomických a obchodních projektů v rámci iniciativy „Pás a stezka“ (Belt & Road).

Byly projednávány otázky další ekonomické spolupráce obou zemí s tím, že se předpokládá jejich zaměření na obory s vysokou přidanou hodnotou. Čínské delegaci byla rovněž představena Inovační strategie vlády ČR do roku 2030.

Čínská delegace konstatovala, že vidí další spolupráci v pravidelné aktualizaci Listiny projektů, využívání know-how obou zemí při rozvoji ekonomik střední a východní Evropy, v podpoře tvorby příležitostí pro MSP v rámci e-commerce a ve finanční spolupráci. Bylo rovněž zmíněno udělení partnerského statusu ČR na veletrhu CIEE Šanghaj v listopadu 2019.

Část jednání byla zaměřena na výměnu informací o rozvoji digitalizace v ČR, zvláště digitalizace státní správy.

Téma tzv. společenského kreditu předmětem jednání nebylo.

Otázka č. 2: *Jak Vaše vláda reagovala na to, pokud čínská strana o obsahu jednání ze dne 27. června 2019 neinformovala pravdivě?*

Poté, co byl publikován článek redaktorky Olgy Lomové na serveru Sinopsis, který následně převzala i další média, nechalo MPO vypracovat odborný překlad čínské tiskové zprávy zveřejněné na webových stránkách Centra mezinárodní spolupráce NDRC. Ten byl následně porovnán s překladem tiskové zprávy, kterou na konci svého článku uvádí redaktorka Lomová. Ze srovnání vyplynulo, že tisková zpráva z webových stránek Centra mezinárodní spolupráce NDRC v části informující o schůzce na MPO neobsahuje zmínku o tzv. společenském kreditu. Z důvodu, že nesprávná zmínka o tzv. společenském kreditu se již na webových stránkách nevyskytovala, neshledalo MPO potřebu intervenovat u čínské strany s žádostí o úpravu textu předmětné tiskové zprávy.

Otázka č. 3: *Jak vláda ČR v praxi naplňuje Úmluvu Rady Evropy proti obchodování s lidskými orgány (ratifikovanou v roce 2015) ve spojitosti se situací v Čínské lidové republice?*

Úmluvu Rady Evropy proti obchodování s lidskými orgány (dále jen „Úmluva“), která byla vyhlášena dne 13. února 2018 ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 11/2018 Sb. m. s., Česká republika ratifikovala jako jeden z prvních států dne 21. září 2017. Úmluva vstoupila pro Českou republiku a čtyři další členské státy Rady Evropy v platnost dne 1. března 2018. Do dnešního dne Úmluvu podepsalo 15 států, z nichž 9 Úmluvu ratifikovalo. Jediným nečlenským státem Rady Evropy, který Úmluvu dosud podepsal, je Kostarika. Čínská lidová republika tedy není smluvním státem uvedené Úmluvy.

Česká republika požadavky Úmluvy ve svém právním řádu provádí, a to zejména prostřednictvím trestného činu neoprávněného odebrání tkání a orgánů podle § 164 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „trestní zákoník“), trestného činu nedovoleného nakládání s tkáněmi a orgány podle § 165 trestního zákoníku, trestného činu odběru tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu podle § 166 trestního zákoníku a trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 trestního zákoníku.

Vzhledem k tomu, že Čínská lidová republika není smluvní stranou Úmluvy a ustanovení Úmluvy se na třetí země neuplatní, nejsem si vědom souvislosti mezi naplňováním Úmluvy a situací v Čínské lidové republice.

Otázka č. 4: *Způsob, jakým Čínská lidová republika nakládá se svými občany a porušuje jejich základní lidská práva, si všímají i další země. Dvacet dva států včetně našich klíčových spojenců z Německa, Francie a Velké Británie napsalo nejvyšším úředníkům OSN pro lidská práva své výhrady a vyzvalo je k akci. Hodlá se Česko připojit k této aktivitě a upozorňovat na to, že náš obchodní partner zavírá vlastní občany do*

pracovních táborů, využívá je jako levný zdroj orgánů a jejich děti násilně odebírá a převychovává?

Ministerstvo zahraničních věcí (dále jen „MZV“) lidskoprávní situaci v Číně dlouhodobě pozorně sleduje a na porušování lidských práv v zemi reaguje jak bilaterálně, tak na mezinárodních fórech. Stejně jako další demokratické země usilující o dodržování lidských práv jsme znepokojeni vývojem v provincii Sin-ťiang a dalšími případy porušování lidských práv v Číně. Na lidskoprávní situaci v Číně s důrazem na vývoj v provincii Sin-ťiang Česká republika reagovala z pozice člena Rady OSN pro lidská práva (RLP) naposledy ve svém národním prohlášení 3. července 2019 na 41. zasedání RLP, tedy ještě před vznikem společného dopisu více než 20 států s obdobným apelem, jež byl adresován v červenci 2019 předsedovi RLP a vysoké komisařce OSN pro lidská práva. Z tohoto důvodu se k tomuto společnému dopisu ČR nepřipojila. Ve svém prohlášení ČR mj. zdůraznila nutnost, aby Čína dodržovala své mezinárodní závazky a plně spolupracovala s Úřadem vysoké komisařky OSN pro lidská práva (OHCHR) a to i ve vztahu k Sin-ťiang a Tibetu.

Vedle toho ČR v prohlášení vyzvala Čínu k propuštění obránců lidských práv a zmínila tři konkrétní případy (Wang Quangzhang, Yu Wensheng, Tashi Wangchuk) a zmínila 30. výročí krvavého potlačení pokojných demonstrací za demokracii na náměstí Nebeského klidu v Pekingu (v den tohoto výročí 4. června 2019 MZV rovněž vydalo tweet se zdůrazněním, že lidská práva byla a zůstanou pevnou součástí česko-čínských vztahů).

V podobném duchu se ČR k situaci v Číně vyjádřila i na předešlém zasedání RLP v únoru/ březnu 2019. V národním vystoupení v obecné debatě k situacím vyžadujícím pozornost RLP tehdy vyzvala Čínu k zastavení pronásledování a "převýchovy" etnických a náboženských menšin v provincii Sin-ťiang. V prohlášení dále ČR vyzvala čínskou vládu k propuštění všech vězněných obránců lidských práv a vedle dalších jmenovala i ujurského obránce lidských práv lhama Tohtiho.

ČR nadále sleduje osud svých lidskoprávních doporučení Číně z Univerzálního periodického přezkumu (UPR). V návaznosti na usnesení Senátu Parlamentu ČR z 20. března 2019 k petici s názvem „Za ukončení genocidy praktikujících Falun Gong páchané čínským režimem“ (senátní tisk č. 265/11) zaslal ministr zahraničí Tomáš Petříček 16. dubna 2019 dopis předsedovi senátu Jaroslavu Kuberovi. V dopise ministr shrnuje aktivity ČR na podporu lidských práv v Číně a ujišťuje předsedu senátu, že MZV bude nadále lidskoprávní vývoj v Číně bedlivě sledovat a že i v budoucnu povede s Čínou o lidských právech otevřený dialog. O petici a souvisejícím senátním usnesení MZV informovalo velvyslanectví České republiky v Pekingu a instruovalo jej, aby situaci příznivců Falun Gong v Číně, jakož i porušování práv těchto osob průběžně monitorovalo.

Otázka č. 5: *V kontextu lidských práv nelze přehlížet ani to, že Komunistická strana Číny je zásadně prorostlá byznysem, ovládá technologie a má plnou vládu nad internetem – sledování všech občanů je na takové úrovni, že narušení soukromí je téměř všudypřítomné. Tematizuje nějak Vaše vláda při jednání s Čínskou lidovou republikou i tyto skutečnosti?*

Právo na soukromí a související svobodný přístup k informacím či svoboda vyjadřování a médií jsou klíčové pro zdravý vývoj společnosti. Tato práva musí být zaručena. ČR doporučila Číně během jejího posledního UPR v listopadu 2018, aby zrušila či revidovala své zákony porušující svobodu vyjadřování, jmenovitě i např. cenzuru, a umožnila svým občanům svobodný přístup k informacím. V jiném doporučení ČR vyzvala Čínu k ratifikaci Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (ICCPR), který mj. zakotvuje právo na soukromí (článek 17) či svobodu vyjadřování (článek 19). Podobné doporučení k ratifikaci ICCPR formulovala ČR již během předešlého UPR Číny v roce 2013. Přestože tehdy Čína toto doporučení přijala, v roce 2018 doporučení k ratifikaci ICCPR odmítla. MZV bude nadále usilovat o to, aby Čína tuto klíčovou lidskoprávní úmluvu ratifikovala a poté i důsledně implementovala a dodržovala.

Otázka č. 6: *Jaký postoj zaujímá Česko reprezentované Vaší vládou ke konečnému rozsudku Londýnského tribunálu?*

ČR zaznamenala iniciativu zaměřenou na prozkoumání podezření z nezákonně odebíraných lidských orgánů vězňům svědomí v Číně (tzv. China Tribunal). Tento „lidový tribunál“ (people's tribunal) není součástí britského soudního systému, ani součástí mezinárodní organizace, jíž by byla ČR členem, a ani nemá mandát žádné takové mezinárodní organizace. MZV však dlouhodobě podporuje angažmá nezávislé občanské společnosti ve prospěch dodržování lidských práv, včetně aktivit poukazujících na porušování lidských práv a zajištění spravedlnosti pro oběti porušování lidských práv. Zjištění panelu odborníků tzv. China Tribunal budeme pečlivě studovat. Jak je uvedeno výše (odpověď na otázku č. 4), velvyslanectví ČR v Pekingu problematiku nezákonně odebíraných lidských orgánů v Číně průběžně sleduje.

S pozdravem

Vážená paní
PhDr. Olga Richterová, Ph.D.
poslankyně
Poslanecké sněmovny PČR
PRAHA